T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 203
KARAR NO : 2016 / 242
KARAR TR : 11.4.2016

ÖZET: Kırgızistan-Türkiye Manas Üni-versitesinde öğretim üyesi olarak çalışmakta iken iş sözleşmesi feshedilen davacının, kıdem tazminatı, bakiye ücret alacağı ve manevi tazminat ödenmesi istemiyle açtığı davanın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde (Türk Mahkemelerinin, ulusal açıdan yargılama görev ve yetkisine ilişkin değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydı ile) ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

-

Davacı : İ. Ş.
Vekilleri : Av. O. E. İ.- Av. C.H. O.
Davalı : Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörlüğü
Vekilleri : Av.Dr.H. A., Av.T.N. Sa.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; davalı üniversitede öğretim üyesi olarak çalışmakta iken iş sözleşmesi haklı bir neden olmaksızın feshedilen müvekkilinin, davalı üniversitede ilk olarak 2002-2003 öğretim yılında Üniversitenin kararı ve Kırgızistan tarafından atanan rektörün ve Türkiye tarafından atanan rektör vekilinin talebi üzerine ve İstanbul Üniversitesi'nin uygun görmesi ile işe başladığını; 2004 yılında İstanbul Üniversitesi'nden emekli olduğunu ve 2004-2005 senesinden sözleşmesinin feshedildiği tarihe kadar sadece davalı üniversitenin Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde öğretim üyesi olarak hizmet verdiğini; bu süreçte bölüm başkanlığı ve dekanlık görevlerinde de bulunduğunu; davalı üniversitede her yıl yenilenen hizmet sözleşmesi ile 2002 yılından 08.11.2012 tarihine kadar kesintisiz olarak çalıştığını; davalı üniversitenin görevlendirmesi sonucu Japonya'da 4 ay misafir öğretim üyesi olarak bulunduğunu; müvekkilinin, iş sözleşmesinin feshedildiğini davalının 07.11.2012 tarihli ihtarnamesini tebliğ aldığı 08.11.2012 tarihinde öğrendiğini; kendisine baskı yapılmak suretiyle, taraflar arasındaki sözleşmede kararlaştırılan usule (sözleşmenin bitiminden 60 gün önce yazılı bildirimde bulunma şartı) aykırı şekilde, geçmiş tarihli imzalatılmak istenen belgeyi imzalamadığını, davalının hukuk tuzağına düşmediğini, bunun üzerine, davalı üniversitenin hukuka aykırı baskıcı, müvekkilini imzaya zorlayan, kötüniyetli kasıtlı ve cezalandırıcı bir tutum sergilediğini; görev yerine gittiği halde kendisine ders verilmediğini, eylül ayı maaşının yatırılmadığını; bu konularda yaptığı ihtarları sonuçsuz kaldığını; davalı üniversitenin, 07.11.2012 tarihli cevabi ihtarnamesinde, kurumun kendisine tanınan hak ve yetki ile müvekkilinin görevinden alındığını, sözleşme şartları gözetilerek müvekkile bu hususun tebliğ edildiğini, taraflar arasında yapılan Hizmet Sözleşmesine göre her iki yanın hiçbir hükme ve gerekçeye ve merasime hacet kalmaksızın sözleşmeye tebliğ koşuluyla son verebildiğini ihtar ettiğini; davalı üniversitenin ihtarnamede iddia ettiklerinin hukuken kabul edilebilir olmadığını; İş Yasası'nda işverenin fesih bildirimini yazılı olarak yapması ve fesih sebebini açık ve kesin bir şekilde belirtmesinin zorunlu olduğunun açıkça belirtildiğini; davalı üniversitenin bu süreçte son derece çelişkili davrandığını, iş sözleşmesini feshetme hakkını yitirdiğini ve bu sebeple hukuka, yasalara ve aralarındaki sözleşmeye aykırı davranarak iş sözleşmesinin yenilenmeyeceğine dair kararı hukuken geçerli hale getirme çabası içinde olduğunu; davalının haksız feshi sebebiyle müvekkili adına kıdem tazminatı, bakiye süre ücreti alacağı hakkı doğduğunu; öte yandan, bu süreçte davalı üniversitenin özellikle cezalandırmak amacıyla yapmış olduğu hukuka aykırı işlem ve davranışlarının, usulüne uygun olmayan fesih bildiriminin müvekkiline zorla imzalatılmaya çalışılmasının, müvekkiline ders vermeyip, baskı uygulayıp, yalnızlaştırıp müvekkilinin pasifize edilmesinin, son derece saygıdeğer bir eğitimci ve bilim insanı olan müvekkillerini psikolojik olarak etkilediğini, yaşadığı olaylar nedeniyle sağlık sorunlarının başladığını, oluşan telafisi imkansız zararlar nedeniyle manevi tazminat olarak 20.000 TL. isteğinde bulunduklarını ifade ederek; haksız fesih sebebi ile kıdem tazminatı belirlendiğinde, belirlenen alacak miktarlarına tamamlanmak üzere, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, şimdilik 500,00.-TL kıdem tazminatının, bakiye ücret alacağı belirlendiğinde, belirlenen alacak miktarlarına tamamlanmak üzere, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, şimdilik 500,00.TL bakiye ücret alacağının ve 20.000 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle 28.12.2012 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

BAKIRKÖY 9.İŞ MAHKEMESİ: 13.2.2015 gün ve E:2012/667, K:2015/61 sayı ile, dava dilekçesini özetledikten sonra, "Davalı taraf özetle; Öncelikle davada ÜNİVERSİTE mevzuatı ve Kırgız Hukuku uygulanması gerektiğini, yapılan sözleşmenin yenilenmediğini, Yönetim Kurulu kararı ile bu hususun belirlenerek davacının görevi sözleşme süresinin bitmesi ve sözleşmenin yenilenmemesi sebebi ile sona erdiğini, herhangi bir şekilde davacının kişilik haklarının ihlal edilmediğini, manevi tazminat talebinin yasal koşulları oluşmadığını ve açılan davanın usul ve esas yönünden reddini savunmuştur.

Dava hukuki niteliği itibari ile muhtelif işçilik alacakları ile feshe bağlı manevi tazminat talebine ilişkindir.

Tarafların delilleri, emsal olarak sunulan karar örnekleri, dosyadadır.

Her ne kadar davacı tarafça iş bu dava Mahkememize açılmış ise de; Öncelikle yargı yolu görev ve usul yönünden dava şartlarının Mahkemece re'sen nazara alınması ve uyuşmazlığın buna göre değerlendirilmesi gerekir. Dosya kapsamında iddia ve savunma ile sunulan ve toplanan tüm deliller ile Uyuşmazlık Mahkemesinin kararları da birlikte değerlendirildiğinde, davalı ÜNİVERSİTE'nin sürekli ve düzenli nitelikteki kamu hizmetinde çalıştırdığı davacının statüsü, göreve alınması, hak ve yetkileri gözetildiğinde İdare Hukuku kapsamında bir kamu personeli olduğu, bu itibarla uyuşmazlığın çözümünde İş Mahkemesinin görevli olmadığı, İdari yargı yerinin görevli olduğu, görev hususu dava şartlarından, olup, H.M.K,. 114 v.d mad. kapsamında yargılamanın her aşamasında Mahkemece re'sen nazara alınması gerektiği, dava şartı-yargı yolu sebebi ile Mahkememiz görevsiz olduğu anlaşıldığından, davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

HÜKÜM: Gerekçede açıklanan nedenlerle;

1-İş bu davada İdari yargı görevli olduğundan (Dava şartı-Yargı yolu) sebebi ile Mahkememiz görevsiz olduğundan davanın usulden REDDİNE…" karar vermiş, temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 9.H. Dairesince 27.5.2015 gün ve E:2015/12082, K:2015/19515 sayı ile onanan görevsizlik kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 4.İDARE MAHKEMESİ: 9.3.2016 gün ve E:2015/1955 sayı ile, "(…) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde; "Bu kanun; yükseköğretim üst kuruluşlarını, bütün yükseköğretim kurumlarını, bağlı birimlerini ve bunlarla ilgili faaliyet ve esasları kapsar.

Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumlarıyla ilgili hususlar ayrı kanunlarla düzenlenir." şeklindeki düzenleme ile 2547 sayılı Kanun'un bütün Yüksek Öğretim Kurumları ve bağlı birimleri kapsar şekilde düzenlemeleri içerdiği belirtilmiştir.

Bu noktada bir vakıf üniversitesi olmadığında kuşku bulunmayan Manas Üniversitesi'nin, Yükseköğretim Kanunu kapsamında, Anayasa'nın 130. maddesine göre kanunla kurulmuş bir Devlet Üniversitesi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Nitekim, her ne kadar Anayasa'nın 90. maddesi kapsamında usulüne uygun şekilde yürürlüğe girmiş Uluslararası Sözleşmeler Kanun Hükmünde de olsa; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşmanın kanun niteliğinde olması, Manas Üniversitesi'nin 2547 sayılı Kanun kapsamında sayılması için yeterli değildir. Bunun için Manas Üniversitesi'nin, Türkiye Cumhuriyeti Örgün Eğitim Kurumları içinde bir Yükseköğretim Kurumu olarak yer alan ve Yükseköğretim Kurumu mevzuatına tabi bir üniversite olması gerekmektedir. Oysa 2547 sayılı Kanun'un 'Tanımlar' Başlıklı 3. maddesinde Yükseköğretim Kurumu; "Milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yılı kapsayan her kademedeki eğitim - öğretimin tümüdür." şeklinde tanımlanmış ve Milli Eğitim Sistemi içinde olmayan kurumlar 2547 sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır. Manas Üniversitesi ise, kuruluş tüzüğünün 1. maddesinde belirtildiği üzere "Kırgızistan'ın Bişkek şehrinde kurulan tüzel kişiliğe ve bilimsel özerkliğe sahip" bir üniversite olup, kuruluşu, organları ve işleyişi 2547 sayılı Kanun ile değil, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşma" ve buna bağlı olarak çıkarılan "Manas Kırgızistan-Türkiye Üniversitesi Tüzüğü" ile belirlenmiştir. Kaldı ki, Manas Üniversitesi'ne, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, Özel Bütçeli İdareleri düzenleyen (II) Sayılı Cetveli'nin, Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler Ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri başlıklı 'A' bendinde yer verilmediği görülmekle, söz konusu Üniversitenin Milli Eğitim Sistemi içinde değerlendirilmesi de mümkün değildir.

Olayda, davacının Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi emrinde sözleşmeli olarak çalıştığı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşma'nın 11. maddesine göre Üniversitede görev alacak idari ve akademik personelin sözleşmeli olarak çalıştırılacağı, adı geçen Üniversitenin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında ya da 5018 sayılı Kanun ile Milli Bütçeye dahil edilen kurumlar arasında yer almaması nedeni ile Türkiye Cumhuriyeti bünyesinde ayrı bir kamu tüzel kişiliğine sahip üniversite olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, bu nedenle söz konusu üniversitenin bir kamu kurumu, davacının da bir kamu görevlisi olarak kabul edilemeyeceği, esasen iş bu davanın konusunun da iş mevzuatı çerçevesinde çözümlenmesi gereken kıdem tazminatı, bakiye ücret alacağı ile manevi tazminat isteminden kaynaklandığı, buna göre bakılmakta davanın görüm ve çözümünün adli yargının görev ve yetkisine girdiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu uyuşmazlığın çözümünde görevsizlik kararı veren ve bu kararı kesinleşen adli yargı yerinin görevli olduğu kanısına varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için Bakırköy 9. İş Mahkemesinden temin edilen 2012/667 esas sayılı dosya ile iş bu dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar davanın ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 11.4.2016 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet

Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmakta iken iş sözleşmesi feshedilen davacının, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 500,00 TL kıdem tazminatı, 500,00 TL bakiye ücret alacağı ile 20.000,00 TL manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili amacı ile açılmıştır.

Davaya konu olayda, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde 2002 yılından 8.11.2012 tarihine kadar öğretim üyesi olarak çalışan davacının, hizmet sözleşmesinin haksız ve hukuka aykırı olarak feshedildiğinden bahisle, kendisine kıdem tazminatı, bakiye ücret alacağı ile manevi tazminat ödenmesi istemiyle açtığı davada; görevli yargı yeri belirlenirken; Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin Türkiye Cumhuriyeti Örgün Eğitim Kurumları arasındaki yeri ve davacının, davalı kurumda çalıştığı süre boyunca yürüttüğü görevin hukuki niteliği üzerinde durulması yararlı olacaktır.

a) Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Öğretim Sistemi içindeki yeri:

Anayasa'nın "Yükseköğretim Kurumları" başlıklı 130. maddesinin birinci fıkrasında, "Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur." denilmek sureti ile, devlet üniversitelerinin kanunla kurulacağı düzenlenmiştir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasındaki "Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir." şeklindeki düzenlemeyle, Devlet üniversitelerinin dışında Vakıf üniversitelerinin kurulmasına da imkân tanınmıştır.

Anayasa'nın 'Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma' başlıklı 90. Maddesinin son fıkrasında; "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. (Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır. " şeklindeki düzenleme ile de, usulüne uygun olarak yürürlüğe giren uluslararası antlaşmaların kanun hükmünde olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda yapılan araştırmalar neticesinde, Türkiye ve Kırgızistan Devletleri arasında, 30.09.1995 tarihinde İzmir'de imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşma'nın imzalandığı ve bu anlaşmanın, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 4144 sayılı Kanunu ile onaylandığı, 23.06.1996 gün ve 22675 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdiği anlaşılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşma'nın 1. Maddesinde; "Taraflar, Bişkek şehrinde "MANAS" adında ortak Kırgızistan-Türkiye Üniversitesini açmaya karar vermişlerdir." denildikten sonra, aynı Anlaşmanın 5. Maddesinde, "Üniversite, 8 kişilik Mütevelli Heyet tarafından yönetilecektir. Heyette taraf Hükümetlerin tayin edeceği 4'er üye yer alacak. Heyet Başkanı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından üçlü kararname ile tayin edilecektir.", 6.Maddesinde; " Üniversite Rektörü; Mütevelli Heyetin teklifi üzerine Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti tarafından, Rektör Vekili (Birinci Yardımcısı), Mütevelli Heyetin teklifi üzerine, Yükseköğretim Kurulu tarafından tayin edilecektir." ve 7. Maddesinde "Mütevelli Heyet de dahil, Üniversitenin idari, mali ve ilmi denetimi için de taraf hükümetler, 4'er üye görevlendirilecektir. 8 kişilik Denetleme Kurulu'nun Başkanı münavebe ile taraflarca belirlenir. Kurul, yılda en az bir defa taraflara genel rapor verecektir" şeklindeki düzenlemeler ile, üniversitenin yönetiminin Türkiye ve Kırgız Devletleri tarafından müşterek işlemlerle oluşturulacağı düzenlenmiştir.

Anlaşmanın 14. Maddesinde ise; "Bu Anlaşmaya uygun olarak Üniversitenin statüsünü belirleyecek olan "Tüzük" anlaşmanın taraf hükümetlerce tasdikinden itibaren üç ay içerisinde müştereken hazırlanacak ve taraf hükümetlerin onayına sunulacaktır." şeklindeki düzenleme ile üniversitenin statüsünün, anlaşma gereğince çıkartılacak bir tüzük ile belirleneceği kaleme alınmış ve Manas Kırgızistan Türkiye Üniversitesi Tüzüğü hazırlanmıştır. Tüzük Bakanlar Kurulu'nun 21.08.1996 gün ve 96/8488 sayılı kararı ile onaylanmış ve 23.09.1996 gün ve 22766 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kırgızistan - Türkiye Manas Üniversitesi Tüzüğü'nün Amaç başlıklı 1. Maddesinde; "Bu Tüzüğün amacı; 'Türkiye Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti ve diğer Türk Cumhuriyetleri ile Türk Topluluklarındaki üniversite çağında bulunan gençlerin bir çatı altında toplanarak uluslararası çağdaş bilimin eğitim gereklerine göre eğitilmelerini ve Türklük bilincine kavuşturulmalarını sağlamak, Özellikle çağdaş, demokratik ve laik devlet esaslarına inanan, gelecek yüzyılların ihtiyaçlarına cevap verebilecek seviyede bilgi ve beceri ile donanmış, manevi değerlerine bağlı, hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne ve topluma karşı sorumluluk duygusuna sahip, insan haklarına saygılı, beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş, yapıcı ve yaratıcı insanlar yetiştirmek' üzere, Kırgızistan'ın Bişkek şehrinde kurulan tüzel kişiliğe ve bilimsel özerkliğe sahip Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin teşkilatı, yönetimi ve eğitim-öğretimi ile ilgili usul ve esasları belirlemektir." denilerek, Manas Üniversitesi'nin teşkilat yapısı, yönetimi ve eğitim-öğretin usulünün belirlenmesinin amaçlandığı ortaya konulmuştur.

04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun ' Kapsam' başlıklı 2. Maddesinde; "Bu kanun; yükseköğretim üst kuruluşlarını, bütün yükseköğretim kurumlarını, bağlı birimlerini ve bunlarla ilgili faaliyet ve esasları kapsar.

Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumlarıyla ilgili hususlar ayrı kanunlarla düzenlenir." şeklindeki düzenleme ile 2547 sayılı Kanun'un bütün Yüksek Öğretim Kurumları ve bağlı birimleri kapsar şekilde düzenlemeleri içerdiği belirtilmiştir.

Bu noktada bir vakıf üniversitesi olmadığında kuşku bulunmayan Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin, Yükseköğretim Kanunu kapsamında, Anayasa'nın 130. Maddesine göre kanunla kurulmuş bir Devlet Üniversitesi

olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Nitekim, her ne kadar Anayasa'nın 90. maddesi kapsamında usulüne uygun şekilde yürürlüğe girmiş Uluslararası Sözleşmeler Kanun Hükmünde de olsa; kuruluş sözleşmesinin kanun niteliğinde olması, anılan Üniversitenin 2547 sayılı Kanun kapsamında sayılması için yeterli değildir. Bunun için Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nin, Türkiye Cumhuriyeti Örgün Eğitim Kurumları içinde bir Yükseköğretim Kurumu olarak yer alan ve Yükseköğretim Kurumu mevzuatına tabi bir üniversite olması gerekmektedir. Oysa 2547 sayılı Kanun'un 'Tanımlar' Başlıklı 3. maddesinde Yükseköğretim Kurumu; " Milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yılı kapsayan her kademedeki eğitim - öğretimin tümüdür." şeklinde tanımlanmış ve Milli Eğitim Sistemi içinde olmayan kurumlar 2547 sayılı Kanun kapsamı dışında bırakılmıştır. Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi ise, kuruluş tüzüğünün 1. maddesinde belirtildiği üzere "Kırgızistan'ın Bişkek şehrinde kurulan tüzel kişiliğe ve bilimsel özerkliğe sahip" bir üniversite olup, kuruluşu, organları ve işleyişi 2547 sayılı Kanun ile değil, 'Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşma' ve buna bağlı olarak çıkarılan 'Manas Kırgızistan - Türkiye Üniversitesi Tüzüğü' ile belirlenmiştir. Kaldı ki, Manas Üniversitesi'ne, 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun, Özel Bütçeli İdareleri düzenleyen (II) Sayılı Cetveli'nin, Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler Ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri başlıklı 'A' bendinde yer verilmediği görülmekle, söz konusu üniversite'nin Milli Eğitim Sistemi içinde değerlendirilmesinin mümkün olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

b) Davacının, davalı kurumda çalıştığı süre boyunca yürüttüğü görevin hukuki niteliği

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan'ın Başkenti Bişkek Şehrinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Kurulmasına Dair Anlaşmanın 11. Maddesinde;" Üniversite'de görev alacak idari ve akademik personel sözleşmeli olarak çalıştırılacaktır. Türkiye'den gidecek öğretim elemanları ve idari personel, Mütevelli Heyetin talebi üzerine, Yükseköğretim Kurulu tarafından "ücretsiz izinli" olarak görevlendirilecek, ücretleri hazırlanacak tüzük esaslarına göre Mütevelli Heyetince tespit edilecek ve Kırgızistan'da geçecek hizmet süreleri, Türkiye'de kıdem ve emekliliklerinde değerlendirilecektir." denilmek sureti ile, üniversitede çalışacak öğretim elemanlarının sözleşmeli statüde olacakları, çalışmak için Türkiye'den gidecek öğretim görevlilerinin Yüksek Öğretim Kurumu tarafından görevlendirileceği, görevli oldukları süre boyunca ücretsiz izinli sayılacakları ve bu görevlerinde geçecek sürelerin Türkiye'deki kıdem ve emekliliklerinde dikkate alınacağı belirtilmiştir.

Kırgızistan - Türkiye Manas Üniversitesi Tüzüğü'nün'Akademik ve İdari Personel' başlıklı 17. Maddesinde; "Öğretim elemanları, üniversitede görevli profesör, doçent, yardımcı doçent, öğretim görevlisi, okutman, uzman ve araştırma görevlisi unvanına sahip kişilerden oluşur.

Üniversitenin istihdam edeceği idari personel ve işçiler, Mütevelli Heyetinin kuracağı teşkilat şeması, ihdas edeceği kadrolar ve belirleyeceği esaslar dahilinde çalıştırılırlar.

Öğretim elemanları ve idari personel sözleşmeli olarak çalıştırılır.

Türkiye'den gönderilecek öğretim elemanları ve idari personel Rektörlüğün teklifi ve Mütevelli Heyetinin talebi üzerine Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından ücretsiz izinli olarak görevlendirilir. Ücretleri Mütevelli Heyetçe tespit edilecek yönetmeliğe göre ödenir. Kırgızistan'da geçecek hizmet süreleri Türkiye'de kıdem ve emekliliklerinde değerlendirilir.

Akademik ve idari personel atamaları ilgilinin göreve başlayış tarihinden itibaren bir ay içinde Kırgız Cumhuriyeti Öğretim ve Bilim Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na bildirilir." şeklindeki düzenlemeler ile, Manas Üniversitesi'nde görevlendirilecek öğretim elemanlarının mütevelli heyeti tarafından istihdam edilecek kadrolar dahilinde, Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından görevlendirilecekleri ya da üniversite bünyesinde sözleşmeli olarak çalıştırılacakları belirtilmiştir. Görüldüğü üzere, üniversitede çalışacak öğretim elemanları, ya Türkiye'den 2547 sayılı Kanun'un 39. Maddesi göre yapılacak görevlendirme üzerine yapılacak sözleşme ile ya da haricen yapılacak sözleşme ile çalıştırılabilecektir.

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Akademik Personel Yönetmeliği'nin 1. Maddesinde; "Bu yönetmeliğin amacı Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Akademik Personelinin üniversiteye ilişkin hak ve yükümlülüklerinin ve çalışma koşullarının genel prensiplerini düzenlemektir. " denildikten sonra,

Aynı Yönetmeliğin Atama başlıklı 7. Maddesinde; "a) Rektör, Rektör Vekili, Rektör Yardımcısı, Dekan, Enstitü Müdürü, Yüksekokul Müdürü ve Bölüm Başkanı Tüzükte belirtilen esas ve usullere göre atanır.

b) Adayların Üniversite'nin öğretim kadrosuna atanması ilgili olarak Mütevelli Heyet, Rektör Vekilinin başkanlığında Aday Tespit ve Akademik Değerlendirme Komisyonu kurar. Komisyon, adayların özgeçmişleri, bilimsel eserleri, kendi uzmanlık alanlarına katkılarını inceleyip akademik dosyalarını oluşturur, özlük haklarını saptar ve adaylar hakkındaki önerisine ekleyip rektörlüğe sunar. Komisyonun bulguları Rektörlükçe 10 gün içinde Mütevelli Heyete iletilir. Mütevelli Heyetin kararı üzerine adaylar ile atama şartlarında anlaşılması durumunda üniversite ile adaylar arasında imzalanan sözleşmeler Mütevelli Heyetin onayı ile yürürlüğe girer." denilmek sureti ile üniversiteye öğretim elemanının atanmasında izlenecek usuller belirlenmiş ve atamanın, mütevelli heyetince uygun görülen kişilerle imzalanacak sözleşme üzerine yine mütevelli heyetinin onayı ile yapılacağı düzenlenmiştir.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri, birbirini tamamlar nitelikte, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi bünyesinde çalışacak öğretim elemanlarının sözleşme ile işe alınacağını, Türkiye'den yapılacak görevlendirmelerde de yine sözleşmenin imzalanacağını öngörmektedir.

Olay kısmında ayrıntılı olarak belirtildiği üzere; davacının, davalı Üniversitede ilk olarak 2002-2003 öğretim yılında Üniversitenin kararı ve Kırgızistan tarafından atanan rektörün ve Türkiye tarafından atanan rektör vekilinin talebi üzerine ve İstanbul Üniversitesi'nin uygun görmesi ile işe başladığı; 2004 yılında İstanbul Üniversitesinden emekli olduğu, 2004-2005 yılından sözleşmesinin feshedildiği tarihe kadar sadece davalı Üniversitenin Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünde öğretim üyesi olarak hizmet verdiği; bu süreçte bölüm başkanlığı ve dekanlık görevlerinde de bulunduğu; davacının davalı Üniversitede her yıl yenilenen hizmet sözleşmesi ile 2002 yılından 08.11.2012 tarihine kadar kesintisiz

olarak görev yaptığı; iş sözleşmesinin haklı bir neden olmaksızın feshedildiğinden ve çalışma süresi kıdem tazminatı almasını gerektirecek sürede olduğundan bahisle, İş Kanunu hükümleri kapsamında kıdem tazminatı alacağının; iş sözleşmesinin 08.11.2012 tarihinde haklı bir nedene dayanmadan feshedildiğinden, sözleşmesinin yenilenmeyeceğine ilişkin yazılı bildirimin ise sözleşmede öngörülen sürede yapılmadığından iş sözleşmesi kendiliğinden bir yıl daha uzamış olduğundan bahisle bakiye süre ücret alacağının ve son olarak da manevi tazminatın ödenmesi istemiyle dava açtığı anlaşılmıştır.

Tüm bu tespitler ışığında, davacının davalı üniversitede 2547 sayılı Kanun kapsamında değil, taraflar arasında imzalanan iş/hizmet sözleşmesi gereğince çalıştığı, sözleşmesinin yenilenmemesi üzerine görevinin sona erdiği; davacı tarafından, davalı kurumda çalıştığı döneme ilişkin olarak kıdem tazminatı, bakiye süre ücret alacağı ve manevi tazminat ödenmesinin istenildiği anlaşılmakla; davaya konu uyuşmazlığın, özel hukuk hükümleri çerçevesinde(Türk Mahkemelerinin, ulusal açıdan yargılama görev ve yetkisine ilişkin değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydı ile) adli yargı yerinde görülmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

c)Sonuç:

Davalı Kırgızistan–Türkiye Manas Üniversitesi'nin 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu kapsamında ya da 5018 sayılı Kanun ile Milli Bütçeye dahil edilen kurumlar arasında yer almaması nedeni ile Türkiye Cumhuriyeti bünyesinde ayrı bir Kamu Tüzel Kişiliğine sahip üniversite olarak değerlendirilmesi olanağı bulunmamaktadır. Buna ek olarak davacının da, davalı kurumda iş sözleşmesine bağlı olarak çalışması ve iş mevzuatına ilişkin talepleri de dikkate alındığında, kamu personeli statüsünde kabul edilmesinin mümkün olmadığı tespit edilmiştir.

Bu durumda, davacının davasının 2577 sayılı Kanun'un 2. Maddesinde düzenlenen idari dava türleri arasında değerlendirilmesi mümkün olmamakla, açılan davanın özel hukuk hükümleri çerçevesinde (Türk Mahkemelerinin, ulusal açıdan yargılama görev ve yetkisine ilişkin değerlendirme hakkı saklı kalmak kaydı ile) adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 4. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Bakırköy 9. İş Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 4. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bakırköy 9. İş Mahkemesi'nin 13.2.2015 gün ve E:2012/667, K:2015/61 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.4.2016 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN